ਇਮਰਾਨ

ਬਨਾਮ

ਮਿਸਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਭਾਵਾ & ਅਨੁਸਾਰ

(2022 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 658)

ਅਪ੍ਰੈਲ 22, 2022

ਇਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਸੀਜੇਆਈ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ ਅਤੇ

ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਜੇਜੇ

ਜਮਾਨਤ: ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ - ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ 1 ਤੋਂ 10 ਤੱਕ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ ਯੂ/ਐਸ ਅਨੁਭਾਗ.114, 109, 120B, 143, 147, 148, 341, 307, 302 ਅਤੇ 395 ਆਰ / ਡਬਲਯੂ ਅਨੁਭਾਗ.149 ਆਈਪੀਸੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਨੇ ਨਿਯਮਿਤ ਜਮਾਨਤ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਜਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ 2, 3, 4, 7, 9 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਨਿਯਮਿਤ ਜਮਾਨਤ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - ਫੈਸਲਾ: ਇੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੋਵੇ - ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਜਮਾਨਤ ਇੱਕ ਯਾਂਤਰਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੇਯ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 8 ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਮਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੰਬਰ 8 ਜੋ ਇੱਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਕੜੀ ਦੀ ਛੜੀ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ - ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਰਿਯੋਜਨਾ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਗਾਊ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਦਾ ਪਰਿਚਾਇਕ ਸਬੂਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ - ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੁਕੌਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ ਧੀਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਚੇਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸਦੀ ਰੱਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੁਝ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਮਾਨਤ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਨੇ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 23]

ਵਿਪਨ ਕੁਮਾਰ ਧੀਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ. 2021 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ 854; ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਉਪਾਧਿਆਯ ਬਨਾਮ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 598 ; [2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 526; ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਆਸ਼ੀਸ ਚੈਟਰਜੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰ. (2010) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 496 ; [2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 1165 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨਿਮਨ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚੇਰੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫੀ ਗੌਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਮਾਨਤ ਜਦੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਮਨ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਜਮਾਨਤ ਇੱਕ ਯਾਂਤਰਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਮੂਲ ਸਿਦਾਂਤ ਹਨ ਜੋ ਮਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਹਰ ਕੇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਨੋਖਾ ਤੱਥਾਤਮਕ ਢਾਂਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜਮਾਨਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਵੀ ਸੁਥਰੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਸ਼ਰੇਆਮ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 8 ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਮਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਾਰਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਜੋ ਇੱਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਕੜੀ ਦੀ ਛੜੀ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਗਾਉਂਚ ਇੱਕ ਘਿਨੌਣਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾਸ 26, 30, 35]

ਵੀਰ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ & ਅਨੁਸਾਰ (2016) 15 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 422 : [2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 802 - ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਅਰਨਬ ਮਨੋਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ & ਓਰਸ (2021) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 427; ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਹਰਿਆਣਾ (1995) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 349 : [1994] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 619; ਕਸਥੁਰੀ ਅਧਿਮ ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ

ਗਾਂਧੀ (1978) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 491; ਕਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਮਨ ਸਿੰਘ (1996) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 693; ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਬਨਾਮ ਸੁਬਰਮਣੀ ਗੋਪਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ (2011) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 296 : [2011] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 824; ਕੇ. ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਤੇਲੰਗਾਨਾ (2020) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 511; ਉਪਾਧਯਾਯ ਬਨਾਮ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ (2002) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 598 : [2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾ ਰੈਫਰੈਂਸ

[2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526 ਪੈਰਾ 14 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2021] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 427 ਪੈਰਾ 17 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[1994] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 69 ਪੈਰਾ 20 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(1978) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 411 ਪੈਰਾ 20 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(1996) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 693 ਪੈਰਾ 20 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2011] 5 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 824 ਪੈਰਾ 20 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

(2020) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 511 ਪੈਰਾ 20 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2002] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 526 ਪੈਰਾ 24 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2010] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1165 ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[2015] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 802 ਪੈਰਾ 32 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 658 ਦਾ 2022।

ਦਿਨਾਂਕ 08.02.2021 ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੋਰ ਵਿੱਚ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6052 ਦੇ 2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਆਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 659 ਦੇ 2022।

ਸ਼ੇਖਰ ਜੀ. ਦੇਵਾਸਾ, ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾਰੀ, ਸ਼ਸ਼ੀ ਭੂਸ਼ਣ ਨਾਗਰ, ਮਿਸ ਸਤਵਿਸ਼ਾ ਪਟਨਾਇਕ ਐਮ/ਐਸ. ਦੇਵਾਸਾ ਐਂਡ ਕੋ., ਅਧਿਵਕਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸਿੱਧਾਰਥ ਦਵੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਵਕਤਾ, ਮੋਹਦ. ਇਰਸ਼ਾਦ ਹਨੀਫ, ਰਿਜ਼ਵਾਨ ਅਹਮਦ, ਸਲੀਮ ਖਾਨ, ਕੈਲਾਸ਼ ਯੂ. ਮੋਰੇ, ਅੰਸ਼ੁਮਾਨ ਅੰਸ਼ੂ, ਆਨੰਦ ਪਾਂਡੀ, ਆਦਿਵੇਤਿਆ ਸ਼ਰਮਾ, ਮਿਸ ਆਰੂਸ਼ੀ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ ਸੌਮਿਆ ਗੁਪਤਾ, ਮਿਸ ਵਿਧੀ, ਵੀ. ਐਨ. ਰਾਘੁਪਤੀ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

2. ਇਹ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ 08.02.2021 ਅਤੇ 19.10.2020 ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਗਲੋਰ ਵਿੱਚ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6052/2020 ਅਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3902/2020 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੋਹੰਮਦ ਭਾਵਾ ਅਤੇ ਮੋਹੰਮਦ ਮੁਸਤਫਾ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 38/2020 ਦੀ ਮਿਤੀ 05.06.2020 ਵਿੱਚ। ਉਕਤ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ, ਅੱਠ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਸਮੇਤ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਇਸਨੂੰ "ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ." ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 143, 147, 148, 341, 307, 302, 395 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਥੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਤੱਥਾਕਥਿਤ ਮੈਟਰਿਕਸ

3. ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਮੂਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। 05.06.2020 ਨੂੰ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 143, 147, 148, 341, 307, 302, 395 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 149 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 114, 109 ਅਤੇ 120ਬੀ ਵੀ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਉਕਤ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਸ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਇਹ ਅਭਿਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 - ਦਾਵੂਦ ਹਕੀਮ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.2- ਇੱਕ ਬਦਰੁਲ ਮੁਨੀਰ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਨੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ।.ਡਬਲਯੂ.2 ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼। ਇਸ ਆਮ ਮਕਸਦ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 10 ਤੱਕ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਕਾਰ 'ਤੇ ਆਏ, ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਜ਼ (1 ਅਪੀਲਕਰਤਾ), 2

(ਬਦਰੁਲ ਮੁਨੀਰ) ਅਤੇ 3 (ਹਿਦਾਯਤ) 'ਤੇ ਸੋਡਾ ਬੋਤਲ ਅਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮਰਹੂਮ (ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ) ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਜ਼ਖਮੀ ਗਵਾਹ, ਮਰਹੂਮ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ। ਬਦਰੁਲ ਮੁਨੀਰ (ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.2) ਮਰਹੂਮ – ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ ਦਾ ਦਾਮਾਦ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਰਤ ਤੱਥ ਮੈਟਰਿਕਸ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

5. 05.06.20 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 4:00 ਵਜੇ ਤੋਂ 4.05 ਵਜੇ ਤੱਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ ਬੈਂਕ, ਮੁੱਲੀ ਸ਼ਾਖਾ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 10 ਨੇ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.2, ਬਦਰੁਲ ਮੁਨੀਰ ਦੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਬਦਰੁਲ ਮੁਨੀਰ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਹਿਯਾਜ਼ (ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 3) ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਡੰਡੇ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 7 ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਏ, ਅਤੇ ਬਦਰੁਲ ਮੁਨੀਰ ਨੂੰ ਸੋਡਾ ਬੋਤਲ ਅਤੇ ਕੰਕਰੀਟ ਪੱਥਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ।

6. ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਮਾਦ ਬਦਰੁਲ ਮੁਨੀਰ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਵੇਖਿਆ, ਮਰਹੂਮ- ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮਰਹੂਮ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6, ਮੁਹੰਮਦ ਭਾਵਾ (ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ1, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 27 ਦੇ 2022) ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਨੇਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਸੀ'। ਨਤੀਜਤਨ,ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ (ਮੁਸਤਫਾ ਸਮੇਤ,ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਜੋ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਹੈ, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 1242 ਦੇ 2022) ਨੇ ਮਰਹੂਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਾਤਕ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬੈਂਕ ਦੇ ਦਰਵਾਜੇ ਦੇ ਨੇੜੇਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

7. ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 (ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 1242 ਦੇ 2022 ਵਿੱਚ), ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਤਤਃ ਜਾਂਚ ਵੀ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ, ਬਰਾਮਦ ਵਸਤੂਆਂ, ਮੈਡੀਕਲ ਰਾਇ, ਅਤੇ ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ.ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

8. ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 (ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਥੇ, ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ (ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ.) ਨੰਬਰ 27 ਦੇ 2022 ਵਿੱਚ) ਨੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 14.10.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

9. ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 8 ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ ਕਿ 08.02.2021 ਅਤੇ 19.10.2020 ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ6052/2020 ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3902/2020 ਵਿੱਚ ਅਨੁਕੂਲ।

10. ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਹੋਰ ਸਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

11. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 26.08.21 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਰਥਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2,3,4,7 ਅਤੇ 10। ਇਸ ਰੱਦ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 20.01.21 ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 7586-7592 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਅਰਥਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਨਿਯਮਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਖਰੀ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 11.01.2022 ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ

12. ਇੱਥੇ ਦੁੱਖੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਇੰਟਰ-ਅਲੀਆ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਦੋਨਾਂ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 8। ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸਾਰਾ ਅਤੇ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਲਪਿਕ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ।

13. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਲਾਗੂਤਾ ਦੀ ਪੀੜ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਾਂ ਨੇ ਦੋਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਵਿਚਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਅਭਿਯੋਗ ਗਵਾਹਾਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ।

14. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੋਰ ਜੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਉਪਾਧਿਆਯ ਬਨਾਮ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣਾ ਭਾਵੇਂ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਲਪਿਕਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣਾ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਹੁਕਮ ਹੈ ਪਰ, ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਲਪਿਕਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੈ।

ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭਿਕ ਤੱਥਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਨਿਪਟ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੱਥ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਾਮਲੇ

ਦਰ ਮਾਮਲੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਕਿਸਮ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮੂਲ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਜਿਤਨਾ ਵੱਡਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਉੱਤਨਾ ਹੀ ਵੱਡਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।

15. ਆਖਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬਾਕੀ ਦੋਸ਼ੀ, ਭਾਵ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1,2,3,4,5,7,9 & 10, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ: ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 27 ਦੇ 2022 ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1

16. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ.6 ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ੀ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ੀ, ਸਿਰਫ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦੇ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਉੱਤੇ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਗਰੁੱਪ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ।

17. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਰਨਬ ਮਨੋਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ & ਓਰਸ.1 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਜੁਰਿਸਪ੍ਰੂਡੈਂਸ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਲ ਨਹੀਂ। ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਮੂਲ ਤੱਤਰ ਇਹ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਸੀ। ਭੜਕਾਉ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਖੋਖਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ: ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 1242 ਦੇ 2022

18. ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ.8 ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਸਿਰਫ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 161 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ, ਸਿਰਫ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ-2 ਭਾਵ ਬਦਰੁਲ ਮੁਨੀਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਔਜ਼ਾਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

19. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਖਿਲਾਫ ਸਮੂਹਿਕ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਹਨ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ।

20. ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਹੋਰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਰੱਦ ਹੁਕਮ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਠੋਸਅਤੇ ਭਾਰੀ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਪਰਲੇ ਹਾਲਾਤਨੂੰ ਵਿਚਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਟਰਾਇਲ ਲਈਅਣਉਪਯੁਕਤ ਬਣਾ ਦੇਵੇ।

ਦੇਖੋ ਦੌਲਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1995) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 349, ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ਬਨਾਮ ਸੰਜੇ ਗਾਂਧੀ (1978) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 411, ਕਸ਼ਮੀਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੁਮਨ ਸਿੰਘ (1996) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 593, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ ਬਨਾਮ ਸੁਬਰਮਣੀ ਗੋਪਾਲਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ (2011) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 296, ਐਕਸ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਤੇਲੰਗਾਨਾ (2020) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 511.

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

21. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰਿਤ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਮਕੈਨੀਕਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ ਕੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਚੁਕੌਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੇ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਵਰਤਣ ਸਮੇਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦੋਨੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ 'ਤੇ ਛੱਡਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

22. ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਰੱਦ ਹੁਕਮ ਲਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹੋਰ, ਜਮਾਨਤ ਦਾ ਰੱਦ ਉਪਰਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਪੂਰਨਟਰਾਇਲ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

23. ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਸੁਥਰਾ ਸਿਦਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਦੇ ਰੱਦ ਲਈ ਭਾਰੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪੰਕੁਮਾਰ ਦਿਲੀਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ. ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ, ਕਿ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੁਝ ਉਪਰਲੇ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਟਰਾਇਲ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋਏ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਤਾਂਜੋ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸਦਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਦਾਲਤ, ਜਮਾਨਤ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੀ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਨੇ ਜਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ-

"9. ... ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਸਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਾਤੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ:

"ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਾ ਰੱਦ ਹੋਣਾ, ਵੱਖਰੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਠੋਸ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ (ਉਦਾਹਰਣਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਨਹੀਂ) ਹਨ: ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਉਚਿਤ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਿਆਇਤ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦਾ ਔਚਿਤਯ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਮਕੈਨੀਕਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾ ਬਣ ਜਾਣ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਲਈ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੁਕੂਲ ਨਾ ਬਣਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਰਿਆਇਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ।"

10. ਇਹ ਸਿਦਾਂਤ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਦੁਹਰਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ 3 ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਐਕਸ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ।

11. ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ(ਆਂ) ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਣਉਚਿਤ ਛੋਟ ਦਾ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ..."

24. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਰਾਮ ਗੋਵਿੰਦ ਉਪਾਧਿਆਏ ਬਨਾਮ ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"9 ...ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰੱਦ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਓਵਰਲੈਪ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ; ਪਰ ਜੇਕਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਰੱਦ ਹੁਕਮ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਰੱਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਚਾਨਕ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ...."

25. ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਸਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਆਸ਼ੀਸ ਚੈਟਰਜੀ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

"9 ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਉੱਤੇ ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਸੂਝਬੂਝ ਨਾਲ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਢੇਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮੂਲ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇ। ਇਹ ਅਚਰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ, ਹੋਰ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦਿਆਂ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਾਰਕ ਹਨ: (i) ਕੀ ਇਹ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ; (ii) ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ; (iii) ਦੋਸ਼ ਸਿੱਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ; (iv) ਜੇਕਰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਭੱਜਣ ਜਾਂ ਫਰਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ; (v) ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ, ਵਿਵਹਾਰ, ਸਾਧਨ, ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਖੜਾ; (vi) ਅਪਰਾਧ ਦੁਬਾਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ; (vii) ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਚਿਤ ਡਰ; ਅਤੇ (viii) ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣ ਦਾ ਖਤਰਾ।"

10. ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਵੇ, ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਮਨ ਨਾ ਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਸਰੂਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਭਾਗੀ ਬੈਂਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ (ਡੀ.ਕੇ. ਜੈਨ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ) ਮੈਂਬਰ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ: "ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਸਥਾਰਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।" (2005) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 21 [2004] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 280 [2003] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 598 (ਵੀਖੋ: ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਿਤੇਸ਼; ਪੰਚਾਨਨ ਮਿਸ਼ਰਾ ਬਨਾਮ ਦਿਗੰਬਰ ਮਿਸ਼ਰਾ & ਹੋਰ; ਵਿਜੇ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਨਰੇਂਦਰ & ਹੋਰ; ਅਨਵਾਰੀ ਬੇਗਮ ਬਨਾਮ ਸ਼ੇਰ ਮੁਹੰਮਦ & ਅਨ੍")

26. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫੀ ਗੌਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਣਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰੱਦ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੰਧਿਤ ਸਮੱਗਰੀ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਅਸਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਇੱਕ ਯਾਂਤਰਿਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਗਿਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਹਰ ਕੇਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਨੋਖਾ ਤੱਥਾਤਮਕ ਢਾਂਚਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਚਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ

ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

27. ਇਸ ਤੱਥਾਤਮਕ ਢਾਂਚੇ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ਾਰੋਪਣ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਥੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ-ਦ੍ਰਿਸ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

28. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚਾਰਜ ਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਝਲਕ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 10 ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਵੱਲੋਂ ਰਚੀ ਗਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ CW-2 (ਬਦਰੂ ਮੁੰਨਰ), ਅਤੇ CW-3 (ਹਿਯਾਜ਼) 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਬਦਰੂਲ ਮੁੰਨਰ ਅਤੇ ਹਿਯਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 10 ਵੱਲੋਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮਰਹੂਮ ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ਼ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕਹੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

29. ਇੱਥੇ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਜਖਮੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਕਤ ਪੰਦਰਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ, ਅਬਦੁਲ ਲਤੀਫ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਡੀਕਲ ਰਾਇ ਅਤੇ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬੋਰੇਟਰੀ (ਐਫ.ਐਸ.ਐਲ.) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

30. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗੱਲ ਹੈ, ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 8 ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹਮਲਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 8 ਜੋ ਇੱਕ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਕੜੀ ਦੀ ਛੜੀ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਗਾਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘਿਨੌਣਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

31. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

32. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੀਰੂ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਯੂ.ਪੀ. & ਅਨੁ., ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ:

"II. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕੁਝ ਖਾਸ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ, (i) ਦੋਸ਼ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ, (ii) ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਦਾ ਉਚਿਤ ਸ਼ੱਕ

ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦਾ ਖਤਰਾ, ਅਤੇ (iii) ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ।"

33. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਮਰਾਨ ਬਨਾਮ ਮਿਸਟਰ ਮੁਹੰਮਦ ਭਾਵਾ & ਅਨੁ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਈ ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਰਯਾਪਤ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

34. ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2, 3,4,7,9 ਅਤੇ 10 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 10.10.2021 ਨੂੰ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਕ੍ਰਿ.) ਨੰਬਰ 7586-7592 ਦੇ 2021 ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਿਤੀ 11.02.2022 ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 79/2022 ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

35. ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮਿਤੀ 08.02.2021 ਅਤੇ 19.10.2020 ਨੂੰ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪਿਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6052/ 2020 ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਪਿਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3902/2020 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 8 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

36. ਇੱਥੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਰਾਇ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

37. ਨਤੀਜਤਨ, ਅਪੀਲਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ

ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate